ב"ה | גיליון 823
ערב שבת קודש
פרשת **ויצא** תשפ"ז

י-ם	16:19	17:16
ת"א	16:20	17:17
חיפה	16:18	17:16
ב"ש	16:21	17:19

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

עקודים-נקודים-ברודים – שלשה סוגי נשמות

"אם תוציא יקר מזולל" הוא עיקר הבירורים בנביא, אבל בתורה העיקר הוא הסיפור של פרשת ויצא – בירור עקודים-נקודים-ברודים מצאן לבן. "כלם בחכמה אתברירו" – בירור בחכמה אלקית מאד עמוקה. "צאן לבן" הוא בעצם הנשמות של כל עם ישראל לעתיד. לבן הוא ה"זולל" כאן והעקודים-נקודים-ברודים הם ה"יקר".

כתוב כתוב שעקודים נקודים וברודים מכוונים כנגד אברהם, יצחק ויעקב (ברודים-תיקון כנגד יעקב בעל עולם התיקון, אצילות מתוקנת). יש כאן שלשה סוגי ברורים, כנגד "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", שכנגד האבות:

יש ברורים (החזרה בתשובה) של אנשי לבב שאוהבים להיות עקודים יחד, כל האורות בכלי אחד (אהבה).

יש אנשי נפש ההולכים על ה' בחרוף נפש, נכונות למסור את הנפש תמיד, כל אחד בכלי שלו, באופיו היחודי, ללא התכללות, אורות דתהו בפשוטו, ואכן יש ש'מצליח' למות, שבירת הכלים המועטים.

ויש אנשי "מאד" שכל פרט ופרט חשוב מאד בעיניהם (כמבואר במשך חכמה) ומשקיעים בכל פרט מיטב כוחותיהם – אותם במיוחד צריכים להחזיר בתשובה (לברר), ואם הם מאומות העולם היינו גרי הצדק העיקריים, בהם תלויה ביאת המשיח.

(שבת תולדות תש"פ)

ה'בת עין' | "השאר כאן אצלי"

רבי אברהם דוב מאווריטש מחבר ספר 'בת עין', הסתלק ב- יב בכסלו.

רבי שמואל הלר, רבה של צפת, מצא ברבי אברהם דוב, רב ומורה והתקשר אליו בלב ונפש. גם רבי אברהם דוב התייחס לתלמידו רבי שמואל באהבה יתירה והיה קורא לו, שלא בפניו, "רבי שמואל שלי". הוא השפיע עליו להפסיק את סגופי הצום שהיה רגיל בהם, ומדי קבלו עליו צום היה מרגיש בכך ומזמינו אליו, ומכבדו בספל קפה... כאשר טבל פעם רבי שמואל במקוה לשם קבלת 'צום הפסקה' של שלשה ימים רצופים, פגש בו רבו בשובו הביתה מטבילתו ואמר לו: שמואל, חדל מלהסתגף בצומות, כי צומות וסגופים מעוררים דינים! דברי רבו קודש היה לו, ומלא אחריהם ללא הסוס.

שמואל, חדל מלהסתגף בצומות, כי צומות וסגופים מעוררים דינים!

אחיו הצעיר של רבי שמואל, משה יהודה ליב ז"ל, השו"ב דטבריא, דבק אף הוא בכל נפשו ברב מאווריטש זיע"א ולעתים קרובות היה עולה אליו צפתה. מתוך חִבוב מצוה לא עשה דרכו ברכיבה, אלא כל אותה דרך ארוכה מטבריא לצפת היה הולך רגלי.

בערבי יום הכפורים, לאחר עבודה מאומצת בשחיטת הכפרות בלילה שלפניו, לא שינה ממנהגו הנ"ל והלך רגלי מטבריא לצפת כדי לשבות אצל רבו ביום הקדוש. באחת השנים, תעה בדרכו זמן רב ובא לצפת לפנות ערב. כשנכנס לרבו מצא אותו אוכל כבר את הסעודה המפסקת, והוא אמר לו: משה ליב! הא לך שיריים! ונתן לו כמה כפות מרק לגמוע. ור' משה לייב סח אחרי כן, כי עם כל עייפותו הקשה מנדודיו כל אותו היום מבלי שבא אוכל אל פיו, היתה הרגשתו הגופנית והרוחנית מרוממת באותו יום הכיפורים כפי שלא היתה מימיו.

ר' משה ליב נפטר בצפת בשנת תר"ל, ביום י"ג בטבת שחל אותה שנה בערב שבת. זמן קצר לאחר פטירתו, בא בחלום לאחיו וספר לו: כשעליתי אל העולם העליון מיד לאחר פטירתי, היתה השבת ממשמשת ובאה, ומפני קדושתה לא נטפלו אלי כל אותו מעת לעת. במוצאי שבת בא אלי שליח בית דין של מעלה, והזמין אותי לבוא לפניהם כדי למסור להם דין וחשבון על מעשי בעולם הזה. אמרתי לשליח: מעולם לא עשיתי דבר מבלי להמלך קודם ברבי, הרב רבי אברהם דוב מאווריטש, ולכן הנני מבקשך להביאני אליו – כדי לשאול בעצתו. השליח נעתר לבקשתי, והביאני אליו. נכנסתי לרבי כשהשליח נשאר בחוץ לחכות לי, וספרתי לו על הזמנתי לבית דין של מעלה כנ"ל, והוא אמר לי: השאר כאן אצלי! ומאז הנני במחיצתו...

(מתוך נפלאות פר' ויצא פ"ד)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

יעקב יוצא ורחל באה

ב"שני" של פרשת ויצא, אנחנו פוגשים פעם ראשונה בתורה את הדמות של רחל אמנו, כאשר היא "באה עם הצאן", להשקות את הצאן ממי הבאר. קודם כתוב שהיא "באה" במלרע, לשון הוה, ואחר כתוב שהיא "באה" בדגש על ה-**ב**, במלעיל, לשון עבר – ככה רש"י מסביר. בכל אופן, כתוב פעמיים שהיא "באה". לעומת זאת, על יעקב – שיוצא לקראתה, החתן יוצא לקראת הכלה – כתוב "ויצא". עליו כתוב שהוא יוצא ועליה כתוב פעמיים שהיא "באה".

> גם כאשר לומדים תורה יש "מלחמתה של תורה" – מה פירוש להלחם בתורה? להתייגע

לצאת ולבוא זהו זוג מושגים, כמו שתי הפרשות הסמוכות לקראת סוף התורה – כי תצא וכי תבוא. פרשת תצא היא יציאה למלחמה, "כי תצא למלחמה", כאשר התכל'ס היא לבוא ולהכנס לארץ ישראל, "והיה כי תבוא אל הארץ אשר הוי' אלהיך נתן לך נחלה". בשביל לבוא צריך קודם כל לצאת. היציאה העיקרית בתורה היא היציאה ממצרים, לצאת מהמיצרים של האדם. לכל אחד יש מיצרים, הגבלות, וצריך לצאת מהמיצרים ולבוא למרחב, המרחב העצמי בלשון החסידות.

כתוב שמי שיודע איך לצאת ולבוא שייך לצבאות ה'. מהו צבא? כתוב ש**צבא** הוא חיבור שתי המלים – **יוצא ובא**. כמו חיל – קודם הוא יוצא, נלחם, מנצח. אחר כך – אחרי שהוא מנצח, מביא עמו שלל, גם ברוחניות וגם בגשמיות – הוא בא. בסוף החיל בא הביתה – בית הוא גם לשון ביאה, באים הביתה. החיל יוצא למלחמה כדי לשוב ולבוא לארץ ישראל.

כתוב שגם בימי השבוע יש יציאה וביאה: בכל ששת ימי החול יוצאים מהבית כדי לעבוד, להרויח מה שצריך – "יצא אדם לפעלו ולעבדתו עדי ערב". גם בשביל ללמוד תורה צריך לצאת מהבית. צריך אפילו לגלות למקום רחוק כדי ללמוד תורה הכי טוב – זו יציאה. אבל בשבת קדש אומרים "בואי כלה בואי כלה" – שבת היא הביאה הביתה. ששת ימי החול נקראים ימי מלחמה ובשבת באים הביתה בשלום מהמלחמה – שבת שלום.

גם כאשר לומדים תורה יש "מלחמתה של תורה" – מה פירוש להלחם בתורה? להתייגע. "יגעתי ומצאתי תאמין". מי שאומר "יגעתי ולא מצאתי" – אל תאמין לו. מי שאומר "לא יגעתי ומצאתי" – גם אל תאמין לו. תאמין רק למי שיודע שכדי ללמוד תורה ולהפנים אותה, להביא אותה לתוך הלב שלי, צריך יגיעה. היגיעה היא המלחמה של התורה, ואז ה' מבטיח שאם נתייגע נמצא את המבוקש שלנו – להתייחד עם נותן התורה. למה אני לומד תורה? כי אני מאמין שבכל יום ה' נותן לי את התורה מחדש. בעצם כשאני לומד תורה אני חושב על נותן התורה, רוצה להתייחד איתו, שהוא יהיה החתן ואני הכלה. מתי זה מתקיים בפועל ממש? בשבת קודש, יום הביאה.

(בדר"ח כסלו פ"ה)

אוצר הרמז

קירוב החלשים והפשוטים ע"י דמויות מופת בישראל

ביחס שלנו לילדים, יש ללמוד הרבה מדמויות מופת בישראל, ומהם:

יעקב אבינו, שכל בניו יחד הם עם סגולה, אשר ידע "צער גידול בנים" וידע לתת לכל שבט את דרכו, "איש אשר כברכתו ברך אותם".

משה רבינו, הרועה הנאמן, שהתאמץ לדאוג לצאן החלשות-האבודות.

דוד המלך, אף הוא רועה נאמן, אשר קרב אליו את "מרי הנפש" המיוחדים ונתן להם תפקיד המתאים עבורם.

רבי ישראל בעל שם טוב, שבצעירותו הביא את ילדי ישראל אל ה'חדר' ואחר כך היה מתהלך ממקום למקום ועוסק בקירוב היהודים הפשוטים ביותר.

זו גם דרכו של **מלך המשיח** שיבוא במהרה בימינו, עליו נאמר שיקרב בעיקר את היהודים הפשוטים (ועם זאת ילמד תורה את כל גדולי ישראל, מחכמת אלקים שבקרבו הגדולה יותר מחכמת שלמה).

לעומת זאת, המנהיגים החוטאים הם רועים רָעים הדוחים את החלשים לשוליים, מתעלמים מהם ואף דורסים אותם, כתוכחת הנביא "הוי רֹעֵי ישראל... הצאן לא תרעו. את הנחלות לא חזקתם ואת החולה לא רפאתם ולנשברת לא חבשתם ואת הנדחת לא השבתם ואת האובדת לא בקשתם".

(נפלאות מטות-מסעי פ"ה)

אוצר הפתגם

"העטֻפים ללבן" היינו, שכל אחד מתעטף לעצמו, טבע הקליפה, וטבע הקדושה הוא הצטרפות שתי נפשות אלוקיות, "הקשרים ליעקב", הזיקה וההתקשרות לשני. ההתקשרות של הקדושה היא גם מתוך תודעה שאני רק חצי, כמו הכוונה של מחצית השקל. מי שחושב שהוא שלם – זו מחשבה של הנפש הבהמית. לכן הנפש הטבעית-הבהמית אומרת 'אני', ולכן היא לא מצטרפת – יש לה הרגשת שלמות לעצמה, שלמות של שוא ושקר.

(ט"ו טבת פ"ב)

מהדורה עיצובית: דעה אביחיל | 054-6580146